

Tussen akker en bos groeit een nieuw landbouwmodel in Vlaams-Brabant

nieuws

Al ruim vijf jaar lang wordt in Herent op een demoperceel van het Praktijkpunt Landbouw Vlaams-Brabant boslandbouw gemonitord en gedemonstreerd aan bezoekers. De combinatie van bomen en akkerbouw bracht het praktijkpunt al veel kennis op. “Wintergranen zijn ideaal, bieten en aardappelen iets minder”, klinkt het. “Met boslandbouw kan de landbouwer zijn inkomensstromen diversifiëren. Niet alleen door de vruchten of het hout die de bomen met zich meebrengen, maar ook via koolstofcertificaten.”

20 FEBRUARI 2026

Jozefien Verstraete

Lees meer over:

agroforestry

Vlaams-Brabant

diversificatie

onderzoek

Boslandbouw of agroforestry is een verzamelterm voor allerlei landbouwsystemen waarin één of meerdere meerjarige houtige gewassen gecombineerd worden met éénjarige gewassen en/of dieren. Dit kan gaan van een eenvoudige windsingel of voederhaag aan een graasweide, tot meerdere rijen bomen in een akker of complexe voedselbossen.

In Herent staat geen complex voedselbos, maar evenwijdige bomenrijen met een tussenruimte van 15 meter. “Zo kunnen we nog gemakkelijk onze akkerbouwstroken bewerken”, vertelt Niels Vanhoudt, onderzoeker bij het Praktijkpunt Landbouw Vlaams-Brabant. Sinds eind 2020 wordt de combinatie van bomen en akkerbouw er al gemonitord, maar ook gedemonstreerd aan bezoekers. “Bezoekers kunnen hier leren wat boslandbouw precies is en welke mogelijkheden er in de praktijk zijn”, klinkt het. “Tegelijkertijd doen we ook zelf ervaring op. We monitoren de groei van de gewassen en de bomen, maar ook van verschillende microklimaatparameters zoals bodemvocht, bodemtemperatuur, windsnelheid.”

Walnoten- en houtproductie

Een deel van het demoperceel is beplant met walnootbomen. “Deze zijn zeer geschikt voor boslandbouw omdat ze zeer laat in het blad komen. Hierdoor is er slechts een minimale overlap met het groeiseizoen van de tussenliggende teelt”, legt Vanhoudt uit. Op de strook ernaast waar de walnotenbomen wat last lijken te hebben van de overheersende noordwestenwind, lijken de vrijstaande populieren en de wintereiken er zich net wel goed te amuseren. “Dat is de strook met bomen gericht op houtproductie”, aldus Vanhoudt. “Ook de trilpopulier groeit goed hier. De peerlijsterbes heeft daarentegen last van kankeraantasting op de stam.”

Het boslandbouw perceel in Herent, waar verschillende opstellingen van bomenrijen gedemonstreerd worden. Foto: Praktijkpunt Vlaams-Brabant

nieuws

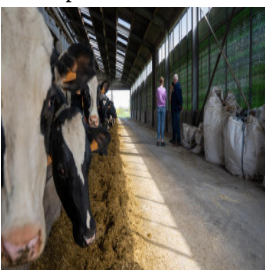
EU legt certificeringskader voor permanente koolstofverwijdering vast, koolstoflandbouw volgt

9 FEBRUARI 2026

meer schaduw op de akkerbouwstroken maar zijn het ook windbrekers. “Wanneer bomen de windsnelheid breken, beïnvloeden ze ook de luchtvochtigheid. Aan de windluwe zijde van de bomenrij is de luchtvochtigheid normaal iets hoger”, legt Vanhoudt uit. “Maar uit onze meetgegevens bleek dit effect niet eenduidig te zijn. Vermoedelijk omdat de bomen nog vrij jong zijn. Wel is al duidelijk dat een lagere windsnelheid gepaard gaat met hogere luchtvochtigheid.”

Bomen staan ook gekend om veel water op te slorpen, wat concurrentie kan geven voor de tussenliggende gewassen. “Tegelijkertijd nemen ze ook een positieve rol op als herverdeler van de waterhuishouding. Ze pompen namelijk grondwater op en geven deze vrij in ondiepere lagen”, aldus Vanhoudt. “Uit de gegevens van onze bodemvochtsensoren kwam echter nog geen eenduidig beeld hiervan naar voren. Daarom voorzien we om de schikking en de diepte van de sensoren te optimaliseren, naarmate de bomen verder groeien zullen de resultaten ook meer uitgesproken worden.”

In de toekomst plant het praktijkpunt ook om de vogelpopulatie in kaart te brengen via geluidsmetingen en vliegende insecten te inventariseren met behulp van lichttemmers.

nieuws

Koolstofopbouw

Met steun van de provincie kon het praktijkpunt ook een gedetailleerde koolstofopbouw- en microklimaatmonitoring opzetten. Via gerichte bodemstalen en projecties van de bomengroei kon het praktijkpunt een schatting maken van de koolstofopbouw voor de komende 30 jaar, in zowel de bodem als de houtige biomassa. “Wat hierbij opvalt is dat de grootste opbouw van koolstof zich in de houtige biomassa zal bevinden”, vertelt Vanhoudt. “Na dertig jaar zal de houtige biomassa bijna twintig keer meer koolstof bevatten als de bodem. De opname van koolstof in de bodem komt door blad- en takval en wortellexudaten. Daardoor concentreert de bodemkoolstofopbouw bij boslandbouw zich vooral in de bodem van de bomenrij.”

Microklimaat

Bomen hebben ook een directe invloed op het microklimaat van het perceel. Zo werpen ze onder meer schaduw op de akkerbouwstroken maar zijn het ook windbrekers. “Wanneer bomen de windsnelheid breken, beïnvloeden ze ook de luchtvochtigheid. Aan de windluwe zijde van de bomenrij is de luchtvochtigheid normaal iets hoger”, legt Vanhoudt uit. “Maar uit onze meetgegevens bleek dit effect niet eenduidig te zijn. Vermoedelijk omdat de bomen nog vrij jong zijn. Wel is al duidelijk dat een lagere windsnelheid gepaard gaat met hogere luchtvochtigheid.”

Bomen staan ook gekend om veel water op te slorpen, wat concurrentie kan geven voor de tussenliggende gewassen. “Tegelijkertijd nemen ze ook een positieve rol op als herverdeler van de waterhuishouding. Ze pompen namelijk grondwater op en geven deze vrij in ondiepere lagen”, aldus Vanhoudt. “Uit de gegevens van onze bodemvochtsensoren kwam echter nog geen eenduidig beeld hiervan naar voren. Daarom voorzien we om de schikking en de diepte van de sensoren te optimaliseren, naarmate de bomen verder groeien zullen de resultaten ook meer uitgesproken worden.”

In de toekomst plant het praktijkpunt ook om de vogelpopulatie in kaart te brengen via geluidsmetingen en vliegende insecten te inventariseren met behulp van lichttemmers.

Wat zegt de oogst?

Omdat de bomen nog te klein zijn om veel invloed te hebben op de oogst van de tussenliggende akkerbouwstroken, kan Vanhoudt nog niet veel kennis uit ervaring delen. “Uit onderzoek van UGent weten bijvoorbeeld wel dat wintergranen goed gedijen tussen bomenrijen omdat de granen ook in de winter groeien wanneer er geen schaduw van de bomen is”, aldus Vanhoudt. “Bieten en aardappelen in combinatie met bomen is dan weer niet aangeraden, omdat een grotere overlap in groeiseizoen meer opbrengstverlies zal geven.”

ILVO stelt nieuwe toekomstbestendige melkveebedrijfsconcepten voor

5 JUNI 2024

Competitie tegengaan

“Boslandbouw kan veel voordelen bieden voor landbouwers”, besluit Vanhoudt. “Zo is er verhoogde koolstofopbouw en biodiversiteit, een efficiënter gebruik van licht en water, en een diversifiëring van inkomensstromen. Daar zullen in de toekomst ook directe verdienmodellen bijkomen via koolstofcertificaten. Deze staan op dit moment nog in hun kinderschoenen, maar de eerste stappen worden al gezet door onder meer Claire en Soil Capital.”

Om de voordelen te kunnen maximaliseren raadt Vanhoudt aan om steeds goed na te denken over de aanleg van de bomen. “Een doordachte soortenkeuze en aanleg zijn essentieel om competitie tussen bomen en gewassen tegen te gaan.”

Uitgelicht

10 jaar agroforestry-onderzoek moet landbouwvorm nieuwe boost geven

nieuws

De uitrol van agroforestry verloopt traag. Onterecht, vindt onderzoeksinstelling ILVO.

Na tien jaar onderzoek door Consortium Agroforestry kan deze landbouwvorm

positieve resu...

16 OKTOBER 2024

[Lees meer](#)

Beeld: Praktijkpunt Vlaams-Brabant

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltmieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by [Who Owns The Zebra](#)